

Mgr. František Lukl, MPA
předseda

Mgr. Pavel Drahovzal
místopředseda Svazu

Ing. Vlastimil Picek
místopředseda Svazu

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA
místopředseda Svazu

Praha, 8. září 2020
Č.j. 385/20

Financování municipalit v následujícím období

Vážený pane předsedo vlády,
Vážení členové vlády,

Svaz měst a obcí České republiky dlouhodobě požaduje jednání k financování územních samospráv v následujícím období. Vedoucí představitelé měst a obcí jsou dlouhodobě pozitivně vnímáni ze strany občanů jako nejvíce důvěryhodní politici. Svědčí o tom i vysoká volební účast v rámci komunálních voleb. Svaz měst a obcí prostřednictvím svých členů zastupuje 8,5 mil obyvatel naší země.

Cílem našeho níže uvedeného sdělení je upozornění na situaci, kdy města a obce jsou připraveny realizovat své záměry, zadávat veřejné zakázky, utrácet peníze. K tomu však potřebujeme již nyní znát budoucí vývoj finančních prostředků.

Žádáme o co nejrychlejší jednání o nastavení finančního rámce celkového dlouhodobého financování měst a obcí, které je složeno z těchto hlavních částí – vlastních zdrojů, příspěvku od státu na výkon přenesené působnosti, národních dotačních zdrojů, evropských zdrojů aj.

Města a obce mají připravené projekty na příští období, chtějí pomoci k restartu ekonomiky, ale k realizaci projektů potřebují mít nastaven základní stabilní finanční rámec.

Východisko:

Města a obce ČR hospodaří v dlouhodobém horizontu účelně a zodpovědně. To je dáno jednak prosperující ekonomikou, ale také přísnými pravidly pro hospodaření se svěřenými prostředky, v neposlední řadě i velmi přísnou kontrolou, a to jak povinnou vyplývající ze zákona, tak i občanskou (veřejné projednávání rozpočtu, závěrečného účtu i zásadních výdajů obcí).

Stávající COVIDOVÁ doba jako výzva k nastavení nového rozvoje České republiky a jejich regionů. Nové programové období EU 21+ příležitost k rozvoji území ve vymezených prioritách EU. Příležitost k nastavení udržitelného financování obcí a regionů s dlouhodobým efektem udržitelného financování obcí pomocí přerozdělení veřejných financí a jejich efektivní správě.

Územní členění státu a regionální diference diversifikují rizika vydávání svěřených veřejných prostředků mezi 13 krajů a 6258 obcí. Chyba při rozhodování jednoho ze subjektů tedy nemůže významně ohrozit hospodaření celého státu. Naopak neuvážené rozhodování státu může významně ohrozit hospodaření a rozvoj všech uvedených subjektů a tím i rozvoj a finance celého státu.

Množství svěřených financí pro územně samosprávné celky ovlivňuje život každého občana této země právě možností investovat do rozvoje území, poskytování veřejných služeb, dále pak má i vliv na zaměstnanost možností nebo nemožností obcí zadávat veřejné zakázky. Je tedy i v zájmu státu svěřit municipalitám dostatečný objem financí k jejich rozvoji.

Konstatování:

V rámci tohoto sdělení by bylo nadbytečné více než pouze konstatovat, a to ještě navíc pouze z důvodu, aby již dále nebylo argumentováno zůstatky na účtech měst a obcí, že v ekonomicky velmi příznivé době města a obce dokázala efektivně a přebytkově hospodařit se svěřenými prostředky, na rozdíl od státu, který této situace dostatečně nevyužil k tvorbě svých rezerv a stimulaci ekonomiky. Byly to právě územně samosprávné celky, které zachraňovaly veřejné finance tím, že tvořily finanční rezervy. Tyto rezervy však samosprávy nevytvářejí proto, že by měly nadbytek finančních prostředků, ale naopak shromažďují finance na realizaci a kofinancování větších nezbytných a rozvojových investic, které překračují možnosti jejich ročního rozpočtu. V okamžiku, kdy nebudou schopny takovéto rezervy vytvářet, nebudou též moci větší investice financovat ani kofinancovat a fakticky se tak zastaví investiční činnost v území.

V současné době, se města, obce a regiony nachází ve složité situaci, a to jak z důvodu výpadku příjmů, tak nemožnosti predikování své budoucí finanční situace. V důsledku toho se prakticky zastavila příprava nových projektů, což bude mít značný dopad na hospodářský vývoj v území. Tento stav ještě prohlubuje nejasnost, a to jak na EU, tak na národní úrovni, ohledně směřování budoucích intervencí ze zdrojů EU (nejen strukturálních fondů), způsobu administrace a řízení a zejména zapojení území do jejich využití.

Situace:

V letošním roce byla významná část veřejných zakázek zadána ještě před COVID 19. Města a obce tedy zadané veřejné zakázky z většiny zrealizovali nebo ještě zrealizují. Nejistota a ohrožení veřejného zadávání je na rok následující a roky další. Namísto očekávanému jasnému scénáři veřejných financí na následující období se stále více prohlubuje nejistota, která je způsobena několika faktory:

- Ekonomický vývoj (nelze ze strany municipalit významně ovlivnit)
- Návrhy na změny daňových zákonů (např. zrušení superhrubé mzdy aj.)
- Návrhy zákonů, které ovlivní v blízké budoucnosti výdaje municipalit – bez ohledu na daně (zákon o odpadech, stavební zákon, povinnosti vyplývající z přenesené působnosti, balíček sociálních zákonů, zvyšování platů aj.)
- Vyjednávání o fondech EU – nejasné parametry, nejasná pravidla, řídicí orgány v rámci ČR – několik resortů a několik organizací
- Neznámé dotace z národních zdrojů

Zákonný rámec pro vynakládání financí obcí nebo krajem – tím tedy pro zadávání veřejných zakázek:

Pokud municipalita nemá schválený rozpočet, nemá svůj budoucí výdaj krytý rozpočtem, dojde k neřešitelné situaci – kdy nelze vyhlásit výběrové řízení na zadání veřejné zakázky.

Stručný vhled do zákonného rámce:

1. § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ukládá orgánu veřejné správy zajistit předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací.
2. Dle § 26 zákona č. 320/2001 Sb. odst. 1 písm. b) se této kontroly účastní správce rozpočtu, tj. vedoucí zaměstnanec útvaru odpovědný za správu rozpočtu orgánu veřejné správy
3. Dle § 13 prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb. k zákonu č. 320/2001 Sb. předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku (vyhlášením veřejné zakázky i podpisem smlouvy zavazují k výdaji veřejných prostředků) provádí příkazce operace (potřeba a 3E) a správce rozpočtu.
4. Dle § 13 odst. 4 schvalovacím postupem Správce rozpočtu prověří, zda připravovaná operace
  - a) byla ověřena příkazcem operace v rozsahu jeho oprávnění k tomuto úkonu a zda jeho podpis na podkladu k připravované operaci souhlasí s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
  - b) je v souladu se schválenými veřejnými výdaji, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky,
  - c) odpovídá pravidlům stanoveným zvláštními právními předpisy pro financování činnosti orgánu veřejné správy,
  - d) byla prověřena v souvislosti s rozpočtovými riziky, která se při jejím uskutečňování mohou vyskytnout, zejména v souvislosti s dopadem uskutečnění operace na zdroje financování činnosti orgánu veřejné správy použitelné v příslušném rozpočtovém období a s potřebou

zajištění zdrojů pro financování činnosti tohoto orgánu v navazujícím rozpočtovém období, a zda byla stanovena opatření k vyloučení nebo zmírnění těchto rizik.

5. Dle § 13 odst. 5 vyhlášky 416/2004 Sb. Shledá-li správce rozpočtu při předběžné kontrole připravované operace nedostatky, přeruší schvalovací postup a oznámí své zjištění písemně příkazci operace s uvedením důvodů a případně přiloží další doklady o oprávněnosti svého postupu.

(uvedená část převzata od Ing. Miloše Kvapila – interní auditor)

Nutné požadavky a návrhy řešení:

Zahájit co nejrychleji komplexní meziresortní jednání o stabilizaci veřejných financí pro municipality (obce a kraje) zejména v oblastech:

- Daňová politika státu v následujícím období – s důrazem na podíl pro obce, města a kraje
- Nastavení čerpání z fondů EU – jak tradičních, tak i nově vznikajících – jednoznačná architektura fondů a čerpání – vymezení priorit s důrazem na zamezení překryvů a vyhledání případných bílých míst (oblasti, které jsou pro ČR ještě nutné k financování, ale nejsou v prioritách EU)
- Maximalizace možnosti zapojení měst a obcí, jako jednoho z motorů růstu ekonomiky, do čerpání fondů EU ve všech rovinách
- Koordinace nastavení zdrojů financování (EU fondy, národní zdroje aj.) meziresortně
- Nastavení politiky států – národní dotační tituly:
  - o Kofinancování fondů EU
  - o Státní priority k podpoře investic a jiných aktivit
- Příprava návrhů zákonů k podpoře zadávání veřejných zakázek (navýšení zákonných limitů – urychlí zadávání veřejných zakázek, možnost diversifikace koeficientu z nemovitosti, aj.)
- Zachování finanční samostatnosti měst, obcí a krajů (dostatečné peníze na jejich samosprávnou činnost) – zaručeno Ústavou ČR.

Co nejrychlejší vytvoření stabilních podmínek veřejných financí municipalit povede k rychlému zadávání veřejných zakázek a tím i k rychlému restartu ekonomiky státu. Města, obce a kraje jsou ve většině konečným příjemcem – tzn. Jejich dodavatelé 21 % objemu vydaných peněz „vrací“ do státního rozpočtu. Z hlediska příjmu státního rozpočtu lze konstatovat, že jejich zakázky jsou „rychloobrátkové zboží“.

Závěr:

Municipality jsou právě v procesu přípravy návrhu rozpočtu na rok 2021, pro jeho správné sestavení a zadání veřejných zakázek na rok 2021 nutně potřebují znát základní, ale stabilní, finanční rámec, ve kterém se budou v následujícím období pohybovat.

Vážený pane předsedo vlády, vážení členové vlády, věřím, že chápete důvody vedoucí k napsání tohoto dopisu, který navazuje na náš dopis z 28. srpna t.r. (naše č.j. 360/20) a předcházející korespondenci, ve které jsme opakovaně upozorňovali na financování měst a obcí. Věřím, že naši žádosti o brzké setkání a vyřešení výše uvedených problémů vyhovíte a společně se nám podaří finanční situaci měst a obcí stabilizovat.

S úctou

Mgr. Pavel Drahovzal v.r.

Ing. Vlastimil Pícek v.r.

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA v.r.

Vláda ČR
k rukám Váženého pana předsedy a členů vlády
Úřad vlády ČR
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Na vědomí:

Vážený pan
Josef Středula
předseda
Českomoravská konfederace odborových svazů
nám. W. Churchilla 1800/2
130 00 Praha 3

Vážená pan
Ing. Vladimír Dlouhý, CSc.
prezident
Hospodářská komora ČR
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Vážený pan
Ing. Patrik Reichl, MBA
generální ředitel
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
Štěpánská 15
120 00 Praha 2

Vážený pan
Ing. Petr Valdman
ředitel
Státní fond životního prostředí ČR
Olbrachtova 2006/9
140 00 Praha 4

Vážený pan
MUDr. Jiří Běhounek
1. místopředseda Rady Asociace krajů České republiky pověřený vedením Rady, hejtman
Kraje Vysočina
Krajský úřad Kraje Vysočina
Žižkova 57
587 33 Jihlava

Vážený pan
Ing. Jan Herget, Ph.D.
ředitel
Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism
Vinohradská 46
120 41 Praha 2